

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000344

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковчук Ярослав Володимирович

2. Yaroslav Yakovchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4659-9050

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 06-02-2024

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ
47.104.016_3485

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.23

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади діяльності місцевих органів виконавчої влади в умовах євроінтеграції
2. Administrative and legal grounds of the activity of local executive authorities in the context of European integration

Реферат:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правових засад діяльності місцевих органів виконавчої влади в умовах євроінтеграції. Здійснено ретроспективний аналіз впровадження реформи децентралізації влади та територіальної організації місцевої публічної влади та виділено особливості та проблеми децентралізації влади в Україні та її впливу на побудову раціональної системи місцевої публічної влади, до яких віднесено: побудова реформи децентралізації на закріпленому в Конституції України адміністративно-територіальному устрої, на пуристичних принципах та на запозичених підходах інших країн без поглибленого аналізу політичного та інституційного контексту; виникнення великої кількості викликів під час впровадження реформи децентралізації влади; відсутність відповідності та

узгодженості адміністративної, політичної та фіскальної децентралізації. Обґрунтовано необхідність на законодавчому рівні закріпити поняття «регіональний інтерес», під яким розуміються важливі інтереси, що задовольняють соціально-економічні потреби значної кількості фізичних і юридичних осіб, що проживають чи функціонують на території відповідної області та внести зміни до статті 1 Закону України «Про регіональну політику», доповнивши її п.111. Розкрито сутність та особливості здійснення публічного адміністрування обласними та районними військовими адміністраціями як тимчасовими державними органами. Наголошено, що за своєю сутністю обласні та районні військові адміністрації мають дуалістичний характер, що проявляється у цільовому призначенні та підпорядкуванні. Виділено дві групи повноважень обласних та районних військових адміністрацій: повноваження щодо запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану та повноваження щодо здійснення виконавчої влади на місцях. Встановлено, що наявність широкого кола повноважень зумовлено необхідністю забезпечення національної безпеки; захисту та збереження життя людей; захисту та збереження інфраструктури; потребою в ефективному реагуванні на екстрені ситуації та непередбачені обставини, які можуть виникнути. Розкрито особливості здійснення е-урядування обласними та районними військовими адміністраціями в умовах дії воєнного стану. Констатовано, що саме е-урядування стало ефективним інструментом публічного адміністрування протягом дії воєнного стану, інструментом забезпечення стабільності функціонування місцевих органів державної виконавчої влади та безперервності надання адміністративних послуг на трьох рівнях взаємодії: G2G «government to government» (уряд – уряду), G2B – «government to business» (уряд – бізнесу), G2C – «government to citizens» (уряд – громадянам). Визначено, що пріоритетними напрямками для розвитку е-урядування та е-демократії є: забезпечення інформаційної безпеки та посилення захисту даних у сфері інформаційних технологій, розбудова інституційної спроможності із цифрового розвитку на регіональному рівні, оцифрування документів з метою підвищення рівня доступу до публічних послуг, покращення рівня послуг, інфраструктури у сфері е-урядування, зниження цифрової нерівності, підвищення рівень цифрової грамотності, розширення доступу до інформації про діяльність місцевих органів виконавчої влади та надання змоги безпосередньої участі громадянського суспільства у процесах прийняття управлінських рішень, поліпшення організаційної спроможності місцевих органів виконавчої влади щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй діяльності. Досліджено особливості функціонування органів державної влади на місцях у Польщі, Франції, Італії, Угорщині та зазначено, що збалансований розвиток України неможливо забезпечити без існування представництв уряду в регіонах, без ретельного планування та впровадження реформи децентралізації, без реального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади, здійснення дієвого контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Запропоновано новий підхід до побудови територіальної організації влади, зокрема: 1) створення трьорівневої системи органів місцевого самоврядування (територіальні громади-райони-область) та віднесення районних та обласних держадміністрацій до виконавчих органів районних чи обласних рад; 2) створення на рівні областей територіальних представництв уряду – об'єднаних адміністрацій, які очолюватимуть представники уряду, посади яких запропоновано віднести до категорії державної служби «А». Зазначено, що основним завданням такої об'єднаної адміністрації має стати представництво уряду в регіоні, а також здійснення належної комунікації між центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, здійснення не лише адміністративного нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування, але й підтримки регіонального та місцевого розвитку, проведення спільних конференцій для вирішення важливих питань регіону, ініціювання проектів для розвитку регіону.

2. The dissertation is devoted to the complex research of the administrative and legal grounds of the activity of local executive authorities in the context of European integration. A retrospective analysis of the implementation of the reform of decentralization of power and territorial organization of local public authorities has been carried out, and the peculiarities and problems of decentralization of power in Ukraine, its impact on building a rational system of local public authorities has been highlighted, including building the decentralization reform on the administrative-territorial structure enshrined in the administrative-territorial division of Constitution of Ukraine,

on purist principles and borrowed approaches from other countries without an in-depth analysis of the political and institutional context; the emergence of a large number of challenges in the implementation of the decentralization reform; lack of compliance and coherence of administrative, political and fiscal decentralization; failure to take into account the capabilities and capacities of local self-government authorities. There is need to legislate the concept of "regional interest" that is defined as important interests meeting the socio-economic needs of a significant number of individuals and legal entities residing or operating in the territory of the relevant region as well as to amend Article 1 of the Law of Ukraine "On Regional Policy" with paragraph 11-1 thereto. The essence and peculiarities of public administration by regional and district military administrations as temporary state authorities have been revealed. It is emphasized that regional and district military administrations are dualistic by their nature reflected in their purpose and subordination. Two groups of powers of regional and district military administrations have been underlined, namely the power to introduce and implement measures of the martial law regime and the power to exercise executive power at the local level. It is established that the availability of a wide range of powers is due to the need to ensure national security; protection and preservation of human life; protection and preservation of infrastructure; the need for better respond to emergencies and unforeseen circumstances that may arise. The peculiarities of e-governance implementation by regional and district military administrations under martial law have been revealed. It is stated that e-governance has become an effective tool of public administration in the course of martial law, a tool for ensuring the stability of local public executive authorities and the continuity of administrative services at three levels of interaction: G2G - "Government to Government", G2B - "Government to Business", G2C - "Government to Citizens". The priority areas for the development of e-government and e-democracy have been determined, namely ensuring information security and strengthening data security in the field of information technology, building institutional capacity for digital development at the regional level, documents digitalization to increase access to public services, improving the level of services and infrastructure in the field of e-government, reducing digital inequality, increasing the level of digital literacy, expanding access to information about the activities of local executive authorities. The peculiarities of the functioning of local public authorities have been examined in Poland, France, Italy, and Hungary as well as it has been noted that Ukraine's balanced development cannot be ensured without the existence of government offices in the regions, careful planning and implementation of the decentralization reform, a real division of powers between local self-government and local executive authorities, effective control over the activities of local self-government authorities. A new approach to building the territorial organization of power is proposed, in particular: 1) creation of a three-tier system of local self-government authorities (territorial communities-districts-region) and assignment of the district and regional state administrations to the executive authorities of district or regional councils; 2) creation of territorial representations of the government at the level of regions - united administrations headed by government representatives, whose positions are proposed to be classified as civil service "A". It is noted that the main task of such a unified administration should be to represent the government in the region as well as to ensure proper communication between central executive and local self-government authorities, to carry out not only administrative supervision over the activities of local self-government authorities, but also to support regional and local development, to hold joint conferences to address important issues in the region, initiate projects for the development of the region.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Teremetskyi V., Solyannik K., Zakomorna K., Poproshaieva O., Yakovchuk Ya. Fiscal decentralization of Ukraine: search for new approaches for the development of local self-government. *Financial And Credit Activity: Problems Of Theory And Practice*. 2021. №. 37, Vol. 2. С. 180-189.
- 2. Яковчук Я.В. Особливості реалізації регіональної політики місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в сучасних умовах. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2021. № 3. С. 314-319.
- 3. Яковчук Я.В. Місцеві державні адміністрації як суб'єкти публічного адміністрування. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2021. Випуск 65. С. 261-265.
- 4. Яковчук Я.В. Обласні військові адміністрації як тимчасові органи державної місцевої влади. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 4 (32). С. 109-116.
- 5. Яковчук Я.В. Формування та впровадження політики відновлення в регіонах України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2023. № 2. С. 78-86.
- 6. Яковчук Я.В. Актуальні проблеми розподілу повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час децентралізації влади в Україні. *Сучасні тенденції розвитку публічного та приватного права в Україні. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Київ, 23 березня 2021 р.)*. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2021. С. 236-239.
- 7. Яковчук Я.В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації регіональної політики в Україні. *Актуальні питання реформування правової системи України: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 2-3 липня 2021 р.* Дніпро: ГО «Правовий світ», 2021. С. 57-60.
- 8. Яковчук Я.В. Окремі аспекти забезпечення регіонального розвитку місцевими органами державної влади. *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, м. Одеса, 22 жовтня 2021 р.* Одеса : ОДУВС, 2021. С. 205-207.
- 9. Яковчук Я.В. Діяльність органів місцевої державної влади під час воєнного стану в Україні. *Адміністративно-територіальна реформа в Україні: стан, проблеми, перспективи: Матеріали регіональної науково-практичної онлайн конференції, м. Рівне, 24 березня 2022 р.* / за заг. редакцією А. В. Матвійчука. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2022. С. 9-12.
- 10. Яковчук Я.В. Особливості організації діяльності місцевих органів виконавчої влади під час воєнного стану. *Актуальні проблеми національного адміністративного права в умовах воєнного стану: Матеріали регіональної науково-практичної он-лайн конференції, м. Рівне, 2 березня 2023 р.* / за заг. редакцією А. В. Матвійчука. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2023. С. 11-14.
- 11. Яковчук Я.В. Роль місцевих органів виконавчої влади у відновленні регіонів України. *Модернізація національної системи публічного управління та права в контексті Європейської інтеграції України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Херсон-Кропивницький, 08 червня 2023/ за ред. Н. В. Кириченко, Л.О. Сімонцевої та ін.* Херсон-Кропивницький, 2023. С. 124-127.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U105021

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщук Інна Володимирівна
2. Inna Mishchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1491-161X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнік Олег Миколайович
2. Oleh Rieznik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4569-8863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манжула Андрій Анатолійович
2. Andrii Manzhula

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4662-9376

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цимбалюк Валерій Іванович

2. Valery Tsymbalyuk

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5572-9603

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панкевич Іван Миронович

2. Ivan Pankevych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2826-9610

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дуліба Євгенія Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дуліба Євгенія Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бондарева Тетяна Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна